

Przedmiotowy System Oceniania **klas IV – VII z przedmiotu - muzyka**

PODRĘCZNIK „Lekcja muzyki” podręcznik do szkoły podstawowej dla klasy 4i7, autorzy: Monika Gromek i Grażyna Kilbach, wyd. Nowa Era ,oraz „**I gra muzyka”** podręcznik do szkoły podstawowej dla klasy 6. Autorzy”Monika Gromek, Grażyna Kilbach, Nowa Era wyd.

OGÓLNE ZASADY OBOWIĄZUJĄCE NA LEKCJACH MUZYKI:

- Uczeń jest zobowiązany być obecnym na lekcji i aktywnie w niej uczestniczyć.
- Uczeń ma obowiązek posiadać potrzebne do lekcji pomoce naukowe, takie jak: podręcznik (jeden na ławkę), zeszyt do nut, flet (w ramach programu nauczania).
- Uczeń powinien być przygotowany do zajęć i mieć odrobioną pracę domową.
- W przypadku nieobecności na lekcji uczeń jest zobowiązany do uzupełnienia braków
- Usprawiedliwiona nieobecność ucznia na ostatniej lekcji automatycznie usprawiedliwia jego nieprzygotowanie do zajęć. Wyjątkiem jest udział w sprawdzianach i odpowiedziach ustnych (śpiew, gra na instrumencie), które były zapowiedziane w trakcie jego obecności w szkole i obejmują jednostki tematyczne, na których uczeń był obecny.
- Uczniowie nieobecni na sprawdzianach kompleksowych mają prawo napisania go w ciągu dwóch tygodni, a w przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej, w terminie uzgodnionym przez nauczyciela.
- Nie ocenia się uczniów na najbliższych zajęciach po ich dłuższej (trwającej co najmniej dwa tygodnie) usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć jeden raz w semestrze. Nieprzygotowanie winno być zgłaszane na początku lekcji. Nie może jednak ono dotyczyć zapowiedzianego wcześniej sprawdzianu lub zadania. Każde kolejne nieprzygotowanie w rezultacie oznacza ocenę niedostateczną. Zgłoszone nieprzygotowanie do zajęć nie zwalnia od czynnego udziału w lekcji oraz nie wyklucza oceny za bieżącą pracę lekcyjną.
- Każdy uczeń ma prawo poprawy oceny, z zastrzeżeniem że poinformuje o tym nauczyciela i umówi się z nim na poprawę w terminie nie przekraczającym dwóch tygodni. Ocenę można poprawić tylko raz.
- Nauczyciel ma prawo dokonać sprawdzianu pisemnego, obejmującego materiał trzech lekcji lub materiał obejmujący więcej niż trzy lekcje, (sprawdzian kompleksowy) zrealizowanego w czasie całego semestru, informując wcześniej uczniów o terminie i zakresie materiału objętego sprawdzianem, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. W przypadku, gdy sprawdzian obejmuje wiadomości z ostatniej lekcji nauczyciel nie ma obowiązku informowania uczniów o zaplanowanym sprawdzianie.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w ciągu semestru minimum cztery oceny. W uzasadnionych przypadkach (długotrwała usprawiedliwiona nieobecność ucznia) nauczyciel może odstąpić od tego wymogu.

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW:

Wiedza: Znajomość wybranych pojęć, terminów muzycznych oraz zagadnień z zakresu kultury muzycznej w szczególności z zakresu historii muzyki (epoki, kierunki i ich przedstawiciele), polskich tańców narodowych, instrumentoznawstwa, zasad muzyki i notacji nutowej oraz rozumienie ich znaczenia, swobodne posługiwanie się właściwą terminologią, znajomość budowy typowych form muzycznych.

Umiejętności:

Wykorzystanie poznanych pojęć, terminów i zagadnień muzycznych w praktyce, wykorzystywanie ww. w trakcie wykonywania i słuchaniu muzyki, prowadzenia rozmów o muzyce oraz poszukiwaniu informacji o muzyce. Wykonywanie utworów muzycznych wokalnych oraz instrumentalnych poprawnie pod względem melodycznym i rytmicznym, z ciekawą interpretacją (w tym: śpiew, ćwiczenia rytmiczne, gra na instrumencie – flet), wykonywanie tańców, improwizowanie i komponowanie prostych struktur dźwiękowych i układów taneczno-ruchowych, przedstawianie cech i charakteru słuchanych i wykonywanych utworów słowami lub innymi środkami ekspresji.

Analiza i interpretacja tekstów kultury:

Interpretowanie wykonywanych utworów zgodnie z tekstem, charakterem i funkcją; słuchanie muzyki, rozpoznawanie, rozróżnianie i omawianie jej cech i budowy, przedstawianie własnego stosunku do słuchanego i wykonywanego repertuaru.

Postawa - stosunek do przedmiotu

- sumienność w wykonywaniu obowiązków ucznia (przygotowanie do zajęć),
- punktualność, usprawiedliwianie nieobecności, stosowanie się do poleceń, zdyscyplinowanie w trakcie lekcji,
- poprawne, systematyczne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- aktywność i zaangażowanie w trakcie zajęć lekcyjnych,
- podejmowanie i wykonywanie dodatkowych zadań poszerzających zakres wiedzy i umiejętności,
- wysiłek wkładany w przewycięzanie trudności,

PRZYGOTOWANIE UCZNIĄ DO ZAJĘĆ:

- podręcznik z przewidzianymi załącznikami.
- zalecane zeszyty przedmiotowe,
- przybory szkolne (w tym: zatemperowany ołówek, gumka, długopis), klej,
- flet
- znajomość przerobionych na lekcjach tematów.
- dokończenie prac rozpoczętych w trakcie lekcji.
- wklejenie do zeszytów otrzymanych na lekcji materiałów ksero i innych,
- wykonanie pracy domowej.

Po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem podręczniki mogą być przynoszone tak, aby w trakcie lekcji na jednej ławce znajdował się jeden egzemplarz. Nieobecność właściciela podręcznika stanowi jednak dla współużytkownika brak usprawiedliwienia i nie zwalnia go od czynnego udziału w lekcji. Brak własnego podręcznika nie zwalnia od wykonania pracy domowej, do której jest on niezbędny.

OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

- Stosuje podstawowe pojęcia muzyczne poznane na lekcji.
- Wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki.
- Odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej.
- Poprawnie używa nazw podstawowych instrumentów muzycznych, głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) i zespołów wykonawczych (np. chór, orkiestra).
- Określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka i oberka).
- Korzysta z multimedialnych źródeł muzyki i informacji o muzyce.
- Śpiewa ze słuchu (powtarza wzór lub powtarza i wykonuje z pamięci) lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a capella, z towarzyszeniem instrumentu) piosenki z repertuaru dziecięcego i popularnego, wybrane pieśni patriotyczne, kanony (6 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym).
- Gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty (uczeń gra na jednym lub kilku instrumentach, : flet prosty, keyboard lub inny, jeśli dodatkowo uczęszcza na pozaszkolne zajęcia muzyczne)
- Odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne, wykonuje kroki, figury taneczne tańców ludowych (szczególnie własnego regionu) oraz podstawowe kroki wybranych tańców towarzyskich.
- Tworzy proste struktury rytmiczne, swobodne akompaniamenty, prosty dwugłos.
- Tworzy improwizacje ruchowe do muzyki.
- Tworzy według ustalonych zasad improwizacje wokalne i instrumentalne (ćwiczenia wykonuje samodzielnie i pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem instrumentów).
- Tworzy wypowiedzi o muzyce za pomocą środków pozamuzycznych - odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych, rysuje, maluje i układa teksty do muzyki, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.
- Świadomie odbiera muzykę – słucha (słuchanie analityczne, ukierunkowane przez nauczyciela na wybrane cechy utworu) wybranych dzieł literatury muzycznej (od średniowiecza do XX w.) oraz dla muzyki jazzowej i rozrywkowej, słucha polskich pieśni patriotycznych oraz utworów ludowych w postaci oryginalnej i stylizowanej.
- Rozpoznaje cechy i budowę utworu muzycznego: określa nastrój, tempo, dynamikę, wyróżnia formę muzyczną AB.
- Zna postać Fryderyka Chopina i innych sławnych kompozytorów polskich i zagranicznych omawianych na lekcji.

ZASADY I SPOSOBY OCENIANIA UCZNIÓW NA LEKCJACH MUZYKI

1. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- Wypowiedź ustna, umiejętność dyskusji.
- Ćwiczenia z zakresu realizowanego programu:
 - śpiew solo i w grupie,

- realizacja **ćwiczeń słuchowych**, rytmicznych, melodycznych,
 - **gra na instrumencie -flet (lub inny w porozumieniu z nauczycielem)** wykonanie w zespole odpowiedniej partii instrumentalnej,
 - realizacja form muzyczno-ruchowych; ćwiczenia o charakterze choreograficznym,
 - umiejętność analitycznego słuchania muzyki w oparciu o poznane zasady muzyki, wiedzę z zakresu kultury muzycznej, a także w powiązaniu z innymi działaniami muzycznymi, np. ze śpiewem i grą na instrumentach;
- Kartkówka, jako forma odpowiedzi,
 - Praca kontrolna (np. test wiedzy, test słuchowy),
 - Aktywność i zaangażowanie na lekcji,
 - Zadania domowe,
 - Uzgodnione wcześniej samodzielne oraz zespołowe prace dodatkowe powiązane z realizowanym programem nauczania - wykonywane w trakcie lekcji lub w warunkach pozalekcyjnych (np. prezentacje, projekty, wykonanie pomocy dydaktycznych, przygotowywanie na lekcję materiałów na określony temat),
 - Udział w szkolnych zajęciach pozalekcyjnych wymagających dużego zaangażowania muzycznego,
 - Szczególne osiągnięcia na forum klasy i szkoły,
 - Zeszyt przedmiotowy (kryteria: poprawność treści, systematyczność prowadzenia, czytelność i przejrzystość, staranność i estetyka).
2. Uczeń ma prawo do otrzymania bieżącej informacji na temat swoich postępów wraz ze wskazaniem kierunków poprawy.
 3. Dokumentowanie oceniania, odbywa się poprzez zapisy w dzienniku lekcyjnym
 4. Na początku każdego roku szkolnego (do 15 września) uczniowie zostaną zapoznani z zasadami i kryteriami oceniania na lekcjach muzyki. Fakt ten jest odnotowany w dzienniku.
 5. Ocenianie ma charakter cyfrowy w skali 1 – 6. Inne stosowane w dzienniku symbole wspomagające nauczanie to:

NP	nieprzygotowanie - brak zeszytu, (ćwiczeń), instrumentu, pracy domowej
BZ	brak zadania - informacja o niezaliczonym zadaniu bez konsekwencji obniżenia oceny jeżeli dziecko uzupełni brak w ciągu 1 tygodnia, "bz" zostaje zamienione na stopień. jeżeli dziecko nie uzupełni braków i nie umówi się z nauczycielem, co do innego terminu, "bz" zostanie zamienione na ocenę niedostateczną (1).
„+”	plus – (aktywność, proste prace domowe. trzy plusy równoznaczne są z oceną bardzo dobrą (5).
„-”	Minus – stale powtarzające braki np. zeszytu, (ćwiczeń) instrumentu trzy minusy równoznaczne są z oceną niedostateczną (1).

6. Ogólne kryterium oceniania ze śpiewu:

- Ocena celująca – uczeń zaśpiewał piosenkę z pamięci (tekst bezbłędnie), poprawnie pod względem intonacyjnym, rytmicznym, z pełnym zaangażowaniem.
- Ocena bardzo dobra – utwór wykonany z pamięci poprawnie intonacyjnie, rytmicznie, bez pomyłek w tekście ale bez zaangażowania.
- Ocena dobra – uczeń wykonał piosenkę bez pomyłek w tekście, zachowując ogólny jej charakter.
- Ocena dostateczna – piosenka wykonana częściowo niepoprawnie pod względem intonacji, rytmu, mogą też pojawić się błędy w tekście.
- Ocena dopuszczająca – uczeń zaśpiewał piosenkę w dużej mierze przy pomocy nauczyciela.
- Ocena niedostateczna – uczeń odmówił zaśpiewania piosenki.

7. Ogólne kryterium oceniania z gry na instrumencie / flecie dla klas IV- VII:

- Ocena celująca – uczeń wykonał bezbłędnie utwór z lub spoza programu nauczania lub utwór wybrany przez nauczyciela. Prawidłowo odczytał zapis nutowy uwzględniając melodię, rytm a także tempo i dynamikę utworu.
- Ocena bardzo dobra- uczeń wykonał utwór z programu nauczania w sposób prawidłowy, zachowując właściwy zapis nutowy i rytm.
- Ocena dobra – wykonanie przez ucznia utworu z niewielkimi błędami np. rytmicznymi, zachowując ogólny charakter utworu.
- Ocena dostateczna – utwór wykonany częściowo niepoprawnie pod względem melodycznym i rytmicznym.
- Ocena dopuszczająca - utwór wykonany w dużej mierze w sposób nieprawidłowy, tj. zachwiana struktura melodyczna i rytmiczna.
- Ocena niedostateczna – uczeń nie podjął się zagrania żadnego utworu.

8. Dostosowanie wymagań dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych:

Wymagania dostosowuje się indywidualnie na podstawie dokumentów wydanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną. Dopuszcza się m.in.:

- mylenie i trudności w wysławianiu się,
- wydłużony czas odpowiedzi,
- problemy z koncentracją i nieśmiałością,
- problemy z poznawaniem kształtów, różnicowaniem zjawisk dźwiękowych,
- problemy manualne
- problemy z koordynacją słuchowo-wzrokowo-ruchową,
- inne trudności specyficzne dla przedmiotu.

Wsparcie polega m.in. na:

- wydłużeniu czasu przeznaczonego na ćwiczenia,
- wydłużeniu czasu pisania prac kontrolnych,
- odpytywaniu oraz wykonywaniu ćwiczeń poza forum klasy,
- powtarzaniu poleceń i upewnianiu się, czy zostały dobrze przez ucznia zrozumiane,
- pomocy w selekcjonowaniu wiadomości,
- mobilizowaniu i wzmacnianiu pozytywnym ucznia.

OGÓLNE KRYTERIA OCEN:

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawarty w programie nauczania;
- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- na zajęciach lekcyjnych systematycznie wykazuje się znaczącą nadwyżką wiedzy i umiejętności w stosunku do wymagań programowych;
- przygotowując się do zajęć korzysta z dodatkowych źródeł;
- wykazuje inicjatywę i kreatywność o szczególne zainteresowania muzyką, również poza lekcjami; samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- systematycznie i z zaangażowaniem uczestniczy w formach pozalekcyjnej aktywności muzycznej (zespół wokalny chór);
- bierze udział w konkursach muzycznych oraz aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym Szkoły i regionu.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawarty w programie nauczania i wykorzystuje w praktyce wszystkie określone w programie wiadomości i umiejętności: zna przewidzianą programem literaturę muzyczną w stopniu bardzo dobrym (tytuły dzieł, nazwiska ich twórców, aparat wykonawczy, kojarzy dzieło z reprezentowaną przez nie epoką muzyczną, a także potrafi odnieść się do wysłuchanych kompozycji subiektywnie); rozpoznaje aparat wykonawczy w słuchanych utworach, potrafi opisać instrumenty, zna ich wygląd i zastosowanie; rozpoznaje polski folklor muzyczny, tańce narodowe i pieśni patriotyczne, a także potrafi je scharakteryzować;
- potrafi bezbłędnie i z właściwą interpretacją zaśpiewać solo wszystkie pieśni objęte programem nauczania z uwzględnieniem pieśni śpiewanych na pamięć;
- potrafi bezbłędnie i z właściwą interpretacją wykonać na instrumencie objęte programem melodie - z zachowaniem prawidłowego aparatu gry;
- potrafi bezbłędnie wykonać na wybranym szkolnym instrumencie perkusyjnym akompaniamenty rytmiczne do objętych programem pieśni/piosenek oraz tworzyć proste akompaniamenty rytmiczne do znanych melodii;
- samodzielnie i systematycznie odrabia zadania domowe;
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, a także dba o jego estetykę;
- bierze udział w dyskusjach na temat muzyki i potrafi uzasadnić swoje wybory;
- chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach muzycznych na terenie Szkoły i poza nią.

Ocenę dobrą (4), otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie oraz stosuje je w praktyce (w stopniu dobrym opanował wiedzę z zakresu historii muzyki (potrafi scharakteryzować epoki muzyczne, zna najwybitniejsze postaci z historii muzyki i wymienia przykłady ich dzieł, rozpoznaje formy i style muzyczne, swobodnie operuje terminologią muzyczną); zna przewidzianą programem literaturę muzyczną w stopniu dobrym (tytuły dzieł, nazwiska ich twórców oraz kojarzy je z epoką muzyczną, w której powstały);
- rozpoznaje wygląd oraz brzmienia charakterystycznych instrumentów symfonicznych; rozpoznaje polski folklor muzyczny, tańce narodowe i pieśni patriotyczne;
- aktywnie uczestniczy w działaniach muzycznych na lekcji;
- właściwie posługuje się terminologią przedmiotową i rozwiązuje typowe problemy;
- poprawnie i systematycznie odrabia prace domowe;
- poprawnie prowadzi zeszyt przedmiotowy;

- potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela i poprawnie pod względem muzycznym zaśpiewać solo poznane pieśni na wyższym poziomie trudności - w tym kilka piosenek z pamięci;
- potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wykonać na instrumencie objęte programem melodie – z uwzględnieniem właściwej interpretacji i z zachowaniem prawidłowego aparatu gry;
- potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wykonać na instrumentach perkusyjnych (ew. wyklaskać) akompaniament rytmiczny do piosenki śpiewanej przez siebie/przez grupę;

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego w podstawie programowej w jego wiadomościach są luki opanował podstawowe wiadomości z historii muzyki (zna nazwy epok muzycznych, potrafi podać przykładowe dzieła muzyczne z poszczególnych epok oraz nazwiska najwybitniejszych kompozytorów, zna nazwy form muzycznych oraz podstawową terminologię muzyczną); zna przewidzianą programem literaturę muzyczną w stopniu podstawowym; rozpoznaje niektóre instrumenty muzyczne z wyglądu i brzmienia; rozpoznaje niektóre z polskich tańców narodowych;
- uczestniczy w ćwiczeniach i zabawach muzycznych oraz współpracuje w grupie;
- zadania na średnim stopniu trudności wykonuje z pomocą nauczyciela;
- nie zawsze potrafi zastosować poznaną wiedzę w praktyce; czytelnie, choć nie zawsze systematycznie, prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- niesystematycznie odrabia prace domowe;
- potrafi zaśpiewać solo przy pomocy nauczyciela kilka pieśni na niższym poziomie trudności;
- potrafi z pomocą nauczyciela wykonać na instrumencie objęte programem melodie na niższym poziomie trudności;
- potrafi przy pomocy nauczyciela wykonać na instrumentach perkusyjnych (ew. wyklaskać) prosty akompaniament rytmiczny do piosenki;

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- dysponuje elementarną wiedzą i umiejętnościami określonymi w podstawie programowej;
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać podstawowe zadania przewidziane programem nauczania, o najmniejszym stopniu trudności;
- potrafi zaśpiewać minimum jedną z poznanych na lekcji piosenek/pieśni;
- potrafi wyklaskać proste schematy rytmiczne oraz wykonać akompaniament rytmiczny do piosenek;
- podejmuje próbę śpiewu i gry na instrumentach;
- posiada zeszyt przedmiotowy;
wykazuje chęć do nauki.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- nie przejawia zainteresowania przedmiotem oraz żadną aktywnością muzyczną,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu,
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych,
- jest nieprzygotowany do lekcji,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie uzupełnia ćwiczeń,
- nie wykazuje żadnej chęci poprawy oceny,
- ocena ta nie wynika z możliwości czy z braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy na lekcjach muzyki.

Opracowała :

mgr Katarzyna Witkowska